

здобувачів освіти та науково-педагогічного персоналу, що слугуватиме підтвердженням готовності відповідати освітнім вимогам і соціально-культурним змінам сучасного світу.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-345-6-213>

ПРОБЛЕМИ РОЗПІЗНАВАННЯ НЕДОБРОЧЕСНОГО ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Шопіна І. М.

*доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри адміністративно-правових дисциплін
Інститут права
Львівського державного університету внутрішніх справ
м. Львів, Україна*

Активне використання засобів штучного інтелекту у багатьох сферах людської діяльності не оминувало і сферу вищої освіти. За результатами дослідження, проведеного у Стенфордському університеті, близько 20% студентів використовують нині можливості штучного інтелекту для підготовки письмових завдань [1]. Системні дослідження використання штучного інтелекту українськими студентами під час написання дипломних, курсових та інших навчальних робіт ще не здобули свого достатнього висвітлення. Завданням системи вищої освіти за таких умов є своєчасна підготовка до викликів, які ставить перед освітянами розвиток інформаційних технологій.

Відаючи належні можливості використовувати штучний інтелект для опанування освітніми програмами та більш детального вивчення іноземних мов, спрощення шаблонних завдань, зауважимо, однак, що існують сфери, в яких штучний інтелект показує свою недосконалість, і це легко може бути виявлено досвідченим фахівцем у певній сфері. Ми маємо на увазі встановлену нами експериментально неможливість одного з видів штучного інтелекту, взаємодія з яким можлива на платформі чату GPT, проаналізувати наукову літературу за певною темою із встановленням авторів, які внесли найбільший вклад у розвиток певної проблематики та найбільш суттєвих результатів їх досліджень. Нами було обрано декілька сфер наукових досліджень (зокрема, інформаційна безпека, адміністративно-правові відносини та

військове право). Для кожного зазначених напрямів досліджень ми створили запит, який полягав у визначенні прізвищ українських вчених, які внесли найбільший внесок у розвиток певного наукового напрямку, назв та років видання їх основних праць, а також короткого змісту таких праць.

За результатами цього експерименту ми встановили, що отримані результати містять перелік прізвищ, які ніяк не пов'язані з українською наукою. У деяких випадках це були прізвища російських вчених, однак назви їх праць містили вказівку на висвітлення ними проблем українського права. Деякі прізвища були вигаданими, рівно як і назви праць відповідних авторів.

На нашу думку, встановлена в результаті експерименту відмінність є не випадковою вадою роботи чату GPT, а цілком закономірною вимогою розробників запобігати прямого запозичення текстів, які вже представлені у мережі Інтернет. Оскільки бібліографічні описи наукових праць, як правило, активно поширені у мережі, для уникнення дослівного їх викладення штучний інтелект вимушений переформулювати означення назви та прізвища. Ця властивість роботи зі штучним інтелектом, на нашу думку, може бути використана під час перевірки студентських робіт. Ми не підтримуємо думку частини освітян, які вважають, що технологія штучного інтелекту означає необхідність відмовитися від письмових завдань для студентів. Натомість, побудова самих завдань має здійснюватися таким чином, щоб у разі використання технологій штучного інтелекту легко встановити такі факти. Тому короткий огляд наукових джерел на початку студентської роботи та список використаних праць дасть викладачу змогу зрозуміти, здійснював здобувач освіти аналіз наукових робіт у певній сфері або використав для цієї мети можливості штучного інтелекту.

Викладені в есе результати спостережень носять характер польового дослідження та не базуються на лонгітюдному порівняльному аналізі різних систем штучного інтелекту. Наведені висновки можуть використовуватися для планування системних наукових досліджень розпізнавання оригінальності текстів студентських робіт у закладах вищої освіти, а також для удосконалення функціонування автоматичних систем перевірки оригінальності текстів.

Список посилань

1. Cu M. A., Hochman S. Scores of Stanford students used ChatGPT on final exams, survey suggests. URL: <https://stanforddaily.com/2023/01/22/scores-of-stanford-students-used-chatgpt-on-final-exams-survey-suggests/> (дата звернення 16.10.2023).